

Voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake toegang tot en interconnectie van elektronische communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten

(2000/C 365 E/16)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2000) 384 def. — 2000/0186(COD)

(Door de Commissie ingediend op 25 augustus 2000)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 95,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In Richtlijn .../EG van het Europees Parlement en de Raad (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten) zijn de doelstellingen vastgesteld van een regelgevingskader met betrekking tot elektronische communicatienetwerken en -diensten in de Gemeenschap, inclusief vaste en mobiele telecommunicatienetwerken, kabeltelevisienetten, netwerken voor terrestrische omroepactiviteiten, satellietnetwerken en internetnetwerken, ongeacht of deze voor spraak-, fax- of dataverkeer dan wel voor doorgifte van beelden worden gebruikt. Voor dergelijke netwerken kan door lidstaten een vergunning zijn verleend krachtens Richtlijn .../EG van het Europees Parlement en de Raad (betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en -diensten) of een vergunning zijn verleend krachtens eerdere regelgeving. De bepalingen van de onderhavige richtlijn zijn van toepassing op netwerken die worden gebruikt voor de commerciële levering van algemeen beschikbare elektronische communicatiediensten of voor de doorgifte van signalen van omroeporganisaties. De richtlijn heeft ook betrekking op de tussen dienstverleners getroffen regelingen voor toegang en interconnectie; zij geldt niet voor netwerken die worden gebruikt voor het aanbieden van communicatiediensten die alleen beschikbaar zijn voor een specifieke of besloten groep eindgebruikers, en regelt evenmin de toegang voor eindgebruikers en andere partijen die geen algemeen beschikbare diensten verlenen.

(2) De term „toegang” heeft een brede scala aan betekenissen en daarom dient nauwkeurig te worden omschreven hoe deze term in deze richtlijn wordt gebruikt, ongeacht de betekenis die er in andere communautaire maatregelen aan wordt gegeven. De term „exploitant” impliceert zeggenschap over het betrokken netwerk of de betrokken faciliteiten, maar geen eigendom; een netwerkexploitant

kan eigenaar zijn van het betrokken netwerk of de betrokken faciliteiten of kan deze geheel of gedeeltelijk huren.

(3) In Richtlijn 95/47/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 inzake het gebruik van normen voor het uitzenden van televisiesignalen⁽¹⁾ is geen specifiek uitzendsysteem voor digitale televisie of specifieke eisen voor het aanbieden van de desbetreffende diensten opgelegd, en dit heeft de marktpartijen de gelegenheid geboden zelf het initiatief te nemen en passende systemen te ontwikkelen. Via de Digital Video Broadcasting Group hebben de Europese marktpartijen een familie uitzendsystemen voor televisie ontwikkeld die door omroepen in de hele wereld zijn overgenomen. Deze systemen zijn door het European Telecommunications Standards Institute (ETSI) genormaliseerd en zijn aanbevelingen van de Internationale Telecommunicatie-Unie geworden. Wat de term „digitale breedbeeldtelevisiedienst” betreft, geldt de 16:9-beeldverhouding als referentieformaat voor breedbeeldtelevisiediensten en -programma's, en dit heeft thans vaste voet gekregen op de markt van de lidstaten sinds de vaststelling van Besluit 93/424/EEG van de Raad van 22 juli 1993 tot vaststelling van een Actieplan voor de invoering van geavanceerde televisiediensten in Europa⁽²⁾.

(4) In een open en concurrentiegerichte markt dienen er geen beperkingen te bestaan die ondernemingen verhinderen onderling toegangs- en interconnectieregelingen, met name grensoverschrijdende overeenkomsten, aan te gaan, met dien verstande dat de mededingingsregels van het Verdrag in acht moeten worden genomen. In markten waar tussen ondernemingen grote verschillen in onderhandelingscapaciteit blijven bestaan, en waar sommige ondernemingen gebruik maken van door anderen verschaft infrastructuur voor het aanbieden van hun diensten, dient een kader voor regels te worden vastgesteld om ervoor te zorgen dat de markt efficiënt functioneert. De nationale regelgevende instanties moeten de nodige bevoegdheden krijgen om, in gevallen waarin commerciële onderhandelingen mislukken, te zorgen voor passende toegang en interconnectie en voor de nodige interoperabiliteit tussen diensten in het belang van de eindgebruikers. Een dergelijk optreden zou bijvoorbeeld noodzakelijk zijn indien de netwerkexploitanten op onredelijke wijze de keuze aan toegangsmogelijkheden tot internetportalen en -diensten voor eindgebruikers zouden beperken. De toepassing van regels ex ante door de nationale regelgevende instanties dient te worden beperkt tot die gebieden waar de toepassing achteraf van de krachtens de mededingingswetgeving beschikbare instrumenten niet binnen een vergelijkbare termijn tot dezelfde resultaten kan leiden.

⁽¹⁾ PB L 281 van 23.11.1995, blz. 51.

⁽²⁾ PB L 196 van 5.8.1993, blz. 48.

- (5) Nationale wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen die de eisen en voorwaarden voor toegang of interconnectie koppelen aan de activiteiten van de om interconnectie vragende partij, meer bepaald aan de omvang van haar investeringen in netwerkinfrastructuur, en niet aan de aangeboden interconnectie- of toegangsdiensten, kunnen leiden tot distorsie van de markt en kunnen bijgevolg onverenigbaar zijn met de mededingingsregels. In ieder geval moeten de nationale regelgevende instanties rekening houden met de rechtspraak van het Hof van Justitie en het Gerecht van Eerste Aanleg van de Europese Gemeenschappen en mogen zij tariefstellingsmethodes of prijzen die in strijd zijn met artikel 81, lid 1, of artikel 82 van het Verdrag niet bekrachtigen.
- (6) Netwerkexploitanten regelen de toegang tot hun eigen klanten, die individueel worden geïdentificeerd door middel van nummers of adressen uit een gepubliceerde nummer- of adresseringsruimte. Andere netwerkexploitanten moeten in staat zijn deze klanten te bereiken en moeten dus in staat zijn direct of indirect interconnectie met elkaar tot stand te brengen. De bestaande rechten en verplichtingen met betrekking tot het voeren van onderhandelingen over interconnectie dienen bijgevolg te worden gehandhaafd. Ook dienen de verplichtingen te worden gehandhaafd die eerder in Richtlijn 95/47/EG zijn vastgesteld, en op grond waarvan alle elektronische communicatienetwerken die worden gebruikt voor de distributie van digitale televisiediensten in staat moeten zijn breedbeeldtelevisiediensten en -programma's door te geven, zodat de gebruikers deze programma's kunnen ontvangen in het formaat waarin zij zijn uitgezonden.
- (7) Bij Richtlijn 95/47/EG werd voorzien in een eerste regelgevingskader voor de opkomende digitale-televisie-industrie: dit kader dient te worden gehandhaafd, met name wat betreft de verplichting voorwaardelijke toegang aan te bieden op eerlijke, redelijke en niet-discriminerende voorwaarden. De technologische en marktontwikkelingen maken het noodzakelijk deze verplichtingen regelmatig te herzien, met name om na te gaan of het gerechtvaardigd is deze verplichtingen uit te breiden tot nieuwe gateways, zoals elektronische programmagidsen (EPG's) en applicatieprogramma-interfaces (API's) ten behoeve van de Europese burgers.
- (8) Om de continuïteit van de bestaande afspraken te waarborgen en te voorkomen dat een rechtvacuüm ontstaat, moet ervoor worden gezorgd dat de verplichtingen inzake toegang en interconnectie krachtens de artikelen 4, 6, 7, 8, 11, 12 en 14 van Richtlijn 97/33/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 1997 inzake interconnectie op telecommunicatiegebied wat betreft de waarborging van de universele dienst en van de interoperabiliteit door toepassing van de beginselen van Open Network Provision (ONP) ⁽¹⁾, gewijzigd bij Richtlijn 98/61/EG ⁽²⁾, de verplichtingen inzake bijzondere netwerktoegang krachtens artikel 16 van Richtlijn 98/10/EG van het Europees Parlement en de

Raad van 26 februari 1998 inzake de toepassing van Open Network Provision (ONP) op spraaktelefonie en inzake de universele telecommunicatiedienst in een door concurrentie gekenmerkt klimaat ⁽³⁾, en de verplichtingen inzake het beschikbaar stellen van transmissiecapaciteit voor huurlijnen krachtens Richtlijn 92/44/EEG van de Raad van 5 juni 1992 betreffende de toepassing van Open Network Provision (ONP) op huurlijnen ⁽⁴⁾, laatstelijk gewijzigd bij Beschikking 98/80/EG van de Commissie ⁽⁵⁾, in een eerste stadium in het nieuwe regelgevingskader worden overgenomen, zij het met de mogelijkheid deze onmiddellijk te herzien in het licht van de heersende marktomstandigheden. Een dergelijke herziening dient zich tevens uit te strekken tot de organisaties als bedoeld in Verordening (EG) nr. . . . van het Europees Parlement en de Raad (inzake ontbundelde toegang tot het aansluitnet). De herziening dient te worden uitgevoerd aan de hand van een economische marktanalyse met een op de concurrentiewetgeving gebaseerde methodologie als grondslag. Het is de bedoeling de sectorspecifieke regelgeving ex ante geleidelijk in te krimpen naarmate de concurrentie op de markt zich ontwikkelt. Bij de procedure wordt echter ook rekening gehouden met de mogelijkheid dat als gevolg van de technologische ontwikkeling nieuwe knelpunten ontstaan die dan weer regelgeving ex ante vereisen, bijvoorbeeld op het gebied van de toegang tot breedbandnetwerken. Het is zeer wel mogelijk dat de concurrentie zich in de diverse marktsegmenten en lidstaten in verschillend tempo ontwikkelt en de nationale regelgevende instanties moeten in staat zijn om bij de regelgeving opgelegde verplichtingen te versoepelen voor markten waar de concurrentie de gewenste resultaten oplevert. Om ervoor te zorgen dat de marktpartijen in alle lidstaten in vergelijkbare omstandigheden een vergelijkbare behandeling krijgen, dient de Commissie in staat te zijn een geharmoniseerde toepassing van de bepalingen van de richtlijn te waarborgen. De Gemeenschap en haar lidstaten hebben in het kader van de overeenkomst inzake basistelecommunicatiediensten van de Wereldhandelsorganisatie toezeggingen met betrekking tot interconnectie van telecommunicatienetwerken gedaan die moeten worden gehonoreerd.

- (9) Richtlijn 97/33/EG voorziet in een reeks verplichtingen die moeten worden opgelegd aan ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht, namelijk transparantie, non-discriminatie, een gescheiden boekhouding, toegang, alsook prijscontrole met inbegrip van kostenoriëntering. Deze scala aan mogelijke verplichtingen dient te worden gehandhaafd, maar daarnaast dient deze de status te krijgen van een pakket maximale verplichtingen die aan ondernemingen kunnen worden opgelegd, teneinde overregulering te voorkomen. In uitzonderlijke gevallen kan het, met het oog op de inachtneming van internationale verbintenissen of communautaire wetgeving, dienstig zijn verplichtingen inzake toegang of interconnectie op te leggen aan alle marktpartijen, zoals thans het geval is voor voorwaardelijke-toegangssystemen voor digitale televisiediensten. In alle gevallen is regelgeving ex ante alleen verantwoord wanneer met behulp van de door de mededingingsregels verschaft instrumenten het gewenste resultaat niet even snel kan worden bereikt.

⁽¹⁾ PB L 199 van 26.7.1997, blz. 32.

⁽²⁾ PB L 268 van 3.10.1998, blz. 37.

⁽³⁾ PB L 101 van 1.4.1998, blz. 24.

⁽⁴⁾ PB L 165 van 19.6.1992, blz. 27.

⁽⁵⁾ PB L 14 van 20.1.1998, blz. 27.

- (10) Transparantie van de eisen en voorwaarden inzake toegang en interconnectie, ook wat prijzen betreft, bespoedigt onderhandelingen, helpt conflicten voorkomen en zorgt ervoor dat de marktpartijen erop vertrouwen dat een dienst niet op discriminerende voorwaarden wordt verleend. Openheid en transparantie van technische interfaces kan van bijzonder belang zijn voor de interoperabiliteit.
- (11) Het beginsel van non-discriminatie zorgt ervoor dat ondernemingen met een aanmerkelijke marktmacht geen concurrentievervalsing veroorzaken, met name wanneer het verticaal geïntegreerde ondernemingen betreft die diensten verlenen aan bedrijven waarmee zij op downstream-markten concurreren.
- (12) Gescheiden boekhoudingen maken het mogelijk overboekingen van prijselementen zichtbaar te maken en stellen de nationale regelgevingsinstanties in staat de naleving van de verplichtingen inzake non-discriminatie te toetsen. In dit verband heeft de Commissie Aanbeveling 98/322/EG van 8 april 1998 inzake interconnectie in een geliberaliseerde telecommunicatiemarkt (Deel 2 — Scheiding van boekhoudingen en kostenberekeningen) ⁽¹⁾ gepubliceerd.
- (13) Het verplicht opleggen van het verlenen van toegang tot de netwerkinfrastructuur kan verantwoord zijn als een middel om de concurrentie te vergroten, maar de nationale regelgevende instanties moeten de rechten van een infrastructuureigenaar om zijn infrastructuur te eigen bate te exploiteren afwegen tegen de rechten van andere dienstenaanbieders om toegang te krijgen tot faciliteiten die voor hen van essentieel belang zijn om concurrerende diensten te kunnen aanbieden. Dat de nationale regelgevende instanties het verlenen van toegang verplicht stellen om op korte termijn de concurrentie te intensiveren, mag er niet toe leiden dat concurrenten minder gestimuleerd worden om te investeren in alternatieve faciliteiten die op langere termijn voor meer concurrentie zullen zorgen. De Commissie heeft een bekendmaking gedaan betreffende de toepassing van de mededingingsregels op overeenkomsten inzake toegang in de telecommunicatiesector ⁽²⁾, waarin deze aspecten worden behandeld.
- (14) Prijscontrole kan noodzakelijk zijn wanneer uit de analyse van een specifieke markt blijkt dat er sprake is van inefficiënte concurrentie. Eventueel kan worden volstaan met een relatief kleine ingreep, zoals het opleggen van een bij regelgeving vastgestelde verplichting dat de prijzen voor carrierselectie tijdelijk moeten zijn, zoals bepaald in Richtlijn 97/33/EG, maar er kunnen ingrijpendere maatregelen nodig zijn zoals de verplichting om, wanneer de prijzen kostengeoriënteerd zijn, volledige verantwoording over deze prijzen af te leggen ingeval de concurrentie onvoldoende sterk is om te voorkomen dat buitensporige prijzen worden toegepast. Met name dienen exploitanten met een aanzienlijke marktmacht zich ervan te onthouden zodanige prijzen te hanteren dat het verschil tussen hun detailprijzen en de interconnectieprijzen die zij aanrekenen aan concurrenten die op detailhandelsniveau vergelijkbare diensten aanbieden, onvoldoende is om een duurzame concurrentie te waarborgen. De Commissie heeft er in haar Aanbeveling 98/195/EG van 8 januari 1998 inzake interconnectie in een geliberaliseerde telecommunicatiemarkt (Deel 1 — Interconnectieprijzen) ⁽³⁾ voor geleit gebruik te maken van de methode van gemiddelde incrementele langetermijnkosten als grondslag voor interconnectieprijzen in de Gemeenschap, ter bevordering van efficiëntie en duurzame concurrentie.
- (15) De publicatie van informatie door de lidstaten zal ervoor zorgen dat de marktpartijen en potentiële nieuwe aanbieders meer inzicht krijgen in hun rechten en verplichtingen en weten waar zij nadere gegevens kunnen vinden. Publicatie in het Staatsblad draagt ertoe bij dat de betrokken partijen en andere lidstaten de nodige informatie kunnen verkrijgen.
- (16) Om te kunnen nagaan of het Gemeenschapsrecht correct wordt toegepast dient de Commissie te weten welke ondernemingen als partijen met een aanmerkelijke marktmacht zijn aangewezen en welke verplichtingen door de nationale regelgevende instanties aan de marktpartijen zijn opgelegd. Het is dus noodzakelijk dat de lidstaten de informatie die zij op nationaal niveau publiceren ook aan de Commissie toezenden.
- (17) Gezien het tempo van de technologische en de marktontwikkeling zal de tenuitvoerlegging van de richtlijn binnen drie jaar na de inwerkingtreding daarvan worden geëvalueerd om na te gaan of de doelstellingen worden gehaald.
- (18) Aangezien voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijn maatregelen dienen te worden getroffen als bedoeld in artikel 2 van Beschikking 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽⁴⁾, dienen deze te worden vastgesteld volgens de in artikel 5 van die beschikking bedoelde regelgevingsprocedure,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFSTUK I

TOEPASSINGSGEBIED, DOELSTELLING EN DEFINITIES

Artikel 1

Toepassingsgebied en doelstelling

1. Binnen het bij Richtlijn .../EG (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische telecommunicatienetwerken en -diensten) vastgestelde kader harmoniseert deze richtlijn de wijze waarop de lidstaten de toegang tot en de interconnectie van elektronische telecommunicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten reguleren. Doelstelling is om, met inachtneming van de beginselen van de interne markt, voor de markt waarop aanbieders van netwerken en diensten actief zijn, een regelgevingskader tot stand te brengen dat leidt tot duurzame concurrentie, interoperabiliteit van diensten en voordelen voor de consument.

⁽¹⁾ PB L 141 van 13.5.1998, blz. 6.

⁽²⁾ PB C 265 van 22.8.1998, blz. 2.

⁽³⁾ PB L 73 van 12.3.1998, blz. 42.

⁽⁴⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

2. De richtlijn voorziet in rechten en verplichtingen voor ondernemingen die openbare communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten in eigendom hebben of exploiteren en ondernemingen die interconnectie met en/of toegang tot die netwerken of bijbehorende faciliteiten wensen. De richtlijn omvat doelstellingen voor de nationale regelgevende instanties met betrekking tot toegang tot en interconnectie van netwerken, alsook procedures die ervoor moeten zorgen dat de door de nationale regelgevende instanties opgelegde verplichtingen worden herzien en waar nodig worden ingetrokken zodra de beoogde doelstellingen zijn verwezenlijkt.

Artikel 2

Definities

De in Richtlijn .../EG (inzake een gemeenschappelijke regelgevingskader voor elektronische telecommunicatienetwerken en -diensten) opgenomen definities zijn in voorkomend geval van toepassing.

Voorts wordt voor de toepassing van deze richtlijn verstaan onder:

- a) „toegang”: het beschikbaar stellen van faciliteiten en/of diensten aan een andere onderneming, onder welomschreven voorwaarden, hetzij op exclusieve hetzij op niet-exclusieve basis, met het oog op het aanbieden van elektronische communicatiediensten. Deze definitie omvat onder andere: toegang tot netwerkonderdelen en bijbehorende faciliteiten en diensten waarvoor eventueel, al dan niet draadloos, apparatuur moet worden aangesloten; toegang tot materiële infrastructuur waaronder gebouwen, kabelgoten en masten; toegang tot programmatuursystemen waaronder operationele ondersteuningssystemen; toegang tot nummervertaling of systemen met vergelijkbare functionaliteit; toegang tot mobiele netwerken, met name voor roaming; toegang tot voorwaardelijke-toegangssystemen voor digitale televisiediensten. Interconnectie is een specifiek type toegang dat wordt gerealiseerd tussen exploitanten van openbare netwerken. Toegang in de zin van deze richtlijn omvat geen toegang door eindgebruikers;
- b) „interconnectie”: het fysiek en logisch verbinden van openbare elektronische communicatienetwerken die door dezelfde of een andere onderneming worden gebruikt om het de gebruikers van een onderneming mogelijk te maken te communiceren met die van dezelfde of van een andere onderneming of toegang te hebben tot diensten die door een andere onderneming worden aangeboden. Diensten kunnen worden aangeboden door de betrokken partijen of andere partijen die toegang hebben tot het netwerk;
- c) „exploitant”: een onderneming die een algemeen beschikbaar elektronisch communicatienetwerk aanbiedt, exploiteert of controleert, dan wel een bijbehorende faciliteit zoals een voorwaardelijke-toegangssysteem aanbiedt, exploiteert of controleert, door middel waarvan zij dienstenaanbieders de toegang tot de eindgebruiker kan ontzeggen of deze toegang kan beperken, dan wel de eindgebruiker de vrije keuze van diensten kan ontzeggen of deze beperken;
- d) „digitale breedbandtelevisiedienst”: een televisiedienst die geheel of gedeeltelijk bestaat uit programma's die zijn geproduceerd en gemonteerd met gebruikmaking van anamorfie expansie om te worden weergegeven in een schermvullend breedbeeldformaat. Het 16:9-formaat geldt als referentieformaat voor breedbeeldtelevisiediensten;
- e) „eindgebruiker”: een gebruiker die geen algemeen beschikbare elektronische communicatienetwerken of diensten aanbiedt.

HOOFSTUK II

ALGEMEEN KADER TER REGULERING VAN TOEGANG EN INTERCONNECTIE

Artikel 3

Algemeen kader inzake toegang en interconnectie

1. De lidstaten zorgen ervoor dat er geen beperkingen zijn waardoor ondernemingen die in één lidstaat of in verscheidene lidstaten gevestigd zijn, worden belemmerd om onderling overeenkomstig het Gemeenschapsrecht overeenkomsten inzake technische en commerciële regelingen voor toegang en/of interconnectie aan te gaan. De onderneming die om toegang of om interconnectie verzoekt hoeft niet gemachtigd te zijn om te opereren in de lidstaat waar om toegang of interconnectie wordt verzocht, wanneer zij in die lidstaat geen diensten aanbiedt.

2. Onverminderd artikel 26 van Richtlijn .../EG (inzake de universele dienst en gebruikersrechten met betrekking tot elektronische communicatienetwerken en -diensten) handhaven de lidstaten geen wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen waarbij exploitanten worden verplicht om, wanneer zij netwerktoegang of interconnectie mogelijk maken, voor dezelfde diensten ten aanzien van verschillende ondernemingen verschillende eisen en voorwaarden te hanteren, en/of hun verplichtingen worden opgelegd die geen verband houden met de daadwerkelijk geleverde toegangs- en interconnectiediensten.

Artikel 4

Rechten en verplichtingen van ondernemingen

1. Alle ondernemingen die gemachtigd zijn om elektronische communicatienetwerken te exploiteren met het oog op het algemeen beschikbaar stellen van elektronische communicatiediensten zijn gerechtigd en, wanneer hun daarom wordt verzocht door daartoe gemachtigde ondernemingen, verplicht om onderling interconnectieovereenkomsten aan te gaan met het doel de betrokken diensten aan te bieden, teneinde de verlening en de interoperabiliteit van de diensten in de gehele Gemeenschap te waarborgen.

2. Elektronische communicatienetwerken die worden gebruikt voor de distributie van digitale televisiediensten moeten in staat zijn breedbeeldtelevisiediensten en -programma's door te geven. Netwerkeexploitanten die breedbeeldtelevisiediensten of -programma's ontvangen en doorgeven handhaven het breedbeeldformaat.

3. Onverminderd artikel 11 van Richtlijn .../.../EG van het Europees Parlement en de Raad (betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en -diensten) zorgen de nationale regelgevende instanties ervoor dat ondernemingen die tijdens onderhandelingen over toegangs- of interconnectie-overeenkomsten informatie van een andere onderneming verwerven, die informatie uitsluitend gebruiken voor het doel waarvoor zij werd verstrekt en te allen tijde de vertrouwelijkheid van doorgegeven of opgeslagen informatie in acht nemen. De informatie wordt niet doorgegeven aan enige andere partij, met name andere afdelingen, dochterondernemingen of partners, die door die informatie concurrentievoordeel zouden kunnen behalen.

Artikel 5

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de nationale regelgevende instanties met betrekking tot toegang en interconnectie

1. Met het oog op de doelstellingen van artikel 7 van de Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten), bevorderen en waarborgen de nationale regelgevende instanties passende netwerktoegang en interconnectie, alsook interoperabiliteit van diensten, en oefenen zij daarbij hun bevoegdheid uit op een wijze die bevorderlijk is voor efficiëntie en duurzame concurrentie en die de eindgebruikers maximaal voordeel biedt.

2. De lidstaten zien erop toe dat de nationale regelgevende instanties de nodige bevoegdheden krijgen om de in de artikelen 6 tot en met 13 van deze richtlijn vermelde verplichtingen op te leggen aan exploitanten die zijn aangewezen als beschikkende over een aanmerkelijke macht op een relevante markt. Bij gebreke van overeenstemming tussen ondernemingen over toegangs- en interconnectieovereenkomsten, zorgen de lidstaten ervoor dat de nationale regelgevende instantie de nodige bevoegdheden krijgt om in te grijpen hetzij wanneer één van de betrokken partijen daarom verzoekt, hetzij op eigen initiatief, rekening houdend met de beleidsdoelstellingen en procedures die zijn vermeld in de artikelen 6, 7 en 13 tot en met 18 van Richtlijn .../.../EG (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten).

HOOFSTUK III

VERPLICHTINGEN VAN EXPLOITANTEN EN MARKTOBSERVATIEPROCEDURES

Artikel 6

Voorwaardelijke-toegangssystemen en andere bijbehorende faciliteiten

1. De lidstaten zorgen ervoor dat, met betrekking tot de voorwaardelijke toegang tot digitale televisieomroepdiensten ten behoeve van kijkers in de Gemeenschap, ongeacht de wijze van doorgifte, de voorwaarden van de bijlage, deel I, van toepassing zijn.

2. Voorwaarden voor toegang tot andere bijbehorende faciliteiten als bedoeld in deel II van de bijlage kunnen worden vastgesteld in de procedure van artikel 14, lid 2.

3. In het licht van de technologische en marktontwikkelingen kan de bijlage worden gewijzigd volgens de procedure van artikel 14, lid 2.

Artikel 7

Herziening van eerdere verplichtingen inzake toegang en interconnectie

1. De lidstaten handhaven alle verplichtingen inzake toegang en interconnectie die vóór de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn ten aanzien van algemeen beschikbare elektronische communicatienetwerken aanbiedende ondernemingen golden krachtens de artikelen 4, 6, 7, 8, 11, 12 en 14 van Richtlijn 97/33/EG, artikel 16 van Richtlijn 98/10/EG, de artikelen 7 en 8 van Richtlijn 92/44/EG en artikel 3 van Verordening (inzake ontbundelde toegang tot het aansluitnet); deze verplichtingen worden gehandhaafd totdat zij zijn herzien en daarover een besluit is genomen overeenkomstig lid 3.

2. De markten die relevant zijn voor de in lid 1 bedoelde verplichtingen worden opgenomen in de eerste beschikking inzake relevante markten voor producten en diensten die door de Commissie moet worden gepubliceerd volgens de procedure van artikel 14 van Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten).

3. De lidstaten zorgen ervoor dat onmiddellijk na de inwerkingtreding van deze richtlijn, en vervolgens op gezette tijden, de nationale regelgevende instanties een marktanalyse uitvoeren volgens de procedure van artikel 14 van Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten), om te bepalen of de betrokken verplichtingen moeten worden gehandhaafd, gewijzigd of opgeheven. De partijen waarop een dergelijke wijziging of opheffing van verplichtingen betrekking heeft worden daarvan binnen een passende termijn in kennis gesteld.

Artikel 8

Oplegging, wijziging of opheffing van verplichtingen

1. Wanneer een overeenkomstig artikel 14 van de Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten) verrichte marktanalyse uitwijst dat een exploitant een aanmerkelijke macht op een specifieke markt heeft, leggen de nationale regelgevende instanties hem naar gelang van het geval één of meer van de in de artikelen 9 tot en met 13 van deze richtlijn genoemde verplichtingen op om concurrentievervalsing te voorkomen. De specifieke verplichting(en) die wordt (worden) opgelegd is (zijn) afgestemd op de aard van het geconstateerde probleem.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 6 kunnen de nationale regelgevende instanties aan exploitanten, met inbegrip van andere exploitanten dan die welke een aanmerkelijke marktmacht hebben, met betrekking tot interconnectie de in de artikelen 9 tot en met 13 vermelde verplichtingen opleggen, teneinde te voldoen aan internationale verbintenissen.

Bij wijze van uitzondering, met voorafgaande toestemming van de Commissie, kunnen de nationale regelgevende instanties aan exploitanten met een aanzienlijke marktmacht verplichtingen met betrekking tot toegang of interconnectie opleggen die verder gaan dan die welke zijn vermeld in de artikelen 9 tot en met 13 van deze richtlijn, mits alle verplichtingen stroken met de doelstellingen van artikel 1 van deze richtlijn en artikel 7 van Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten), en in verhouding staan tot het beoogde doel.

3. Met betrekking tot lid 2, eerste alinea, geven de nationale regelgevende instanties de Commissie kennis van besluiten om voor marktpartijen in de Gemeenschap geldende verplichtingen op te leggen, te wijzigen of op te heffen, volgens de procedures van artikel 6, lid 2 tot en met lid 4, van Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten).

Artikel 9

Verplichting tot transparantie

1. De nationale regelgevende instanties kunnen overeenkomstig artikel 8 verplichtingen inzake transparantie met betrekking tot interconnectie en/of netwerktoegang opleggen op grond waarvan exploitanten duidelijk omschreven informatie, zoals technische specificaties, netwerkkenmerken, eisen en voorwaarden voor levering en gebruik, alsook tarieven, ter beschikking van het publiek moeten stellen.

2. Met name wanneer voor een exploitant verplichtingen inzake non-discriminatie gelden, kunnen de nationale regelgevende instanties van die exploitant eisen dat hij een voldoende gespecificeerde referentieofferte publiceert waarin een beschrijving wordt gegeven van de relevante offertes, uitgesplitst in diverse elementen naar gelang van de marktbehoeften, alsook van de daaraan verbonden eisen en voorwaarden, inclusief tarieven.

3. De nationale regelgevende instanties kunnen preciseren welke informatie beschikbaar moet worden gesteld, hoe gedetailleerd die moet zijn en op welke wijze deze moet worden gepubliceerd.

Artikel 10

Verplichting inzake non-discriminatie

1. Een nationale regelgevingsinstantie kan overeenkomstig artikel 8 verplichtingen inzake non-discriminatie met betrekking tot interconnectie en/of netwerktoegang opleggen.

2. Verplichtingen inzake non-discriminatie moeten er met name voor zorgen dat de exploitant ten aanzien van andere ondernemingen die dezelfde diensten aanbieden onder dezelfde omstandigheden dezelfde voorwaarden toepast, alsook aan anderen diensten en informatie aanbiedt onder dezelfde voorwaarden en van dezelfde kwaliteit als die welke hij voor zijn eigen diensten of diensten van zijn dochterondernemingen of partners biedt.

Artikel 11

Verplichting tot het voeren van gescheiden boekhoudingen

1. Een nationale regelgevende instantie kan overeenkomstig artikel 8 het voeren van gescheiden boekhoudingen voorschrijven met betrekking tot bepaalde met interconnectie en/of netwerktoegang verband houdende activiteiten.

Met name kan een nationale regelgevende instantie van een verticaal geïntegreerde onderneming eisen dat deze opening van zaken geeft over haar groothandelsprijzen en interne verrekening van prijzen, wanneer uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken exploitant faciliteiten aanbiedt die essentieel zijn voor andere dienstverleners, terwijl zijzelf met hen concurreert op dezelfde downstream-markt.

2. Om het toezicht op de naleving van verplichtingen inzake transparantie te vergemakkelijken, hebben de nationale regelgevende instanties de bevoegdheid voor te schrijven dat boekhouddocumenten, met inbegrip van gegevens over van derden ontvangen inkomsten, op verzoek worden overgelegd. De nationale regelgevende instanties kunnen dergelijke informatie publiceren wanneer deze bijdraagt tot een open en concurrentiegericht markt, zij het met inachtneming van de nationale en communautaire regels inzake vertrouwelijkheid van handelsgegevens.

Artikel 12

Verplichtingen inzake toegang tot en gebruik van specifieke netwerkfaciliteiten

1. Een nationale regelgevende instantie kan overeenkomstig artikel 8 exploitanten de verplichting opleggen toegang te verlenen tot en het gebruik toe te staan van specifieke faciliteiten en/of bijbehorende diensten, onder meer wanneer de nationale regelgevende instantie van mening is dat het weigeren van toegang de ontwikkeling van een door duurzame concurrentie gekenmerkte detailhandelsmarkt zou belemmeren of niet in het belang van de eindgebruiker zou zijn.

Van exploitanten kan onder meer worden verlangd dat zij:

- a) derden toegang verlenen tot bepaalde netwerkelementen en/of faciliteiten;
- b) reeds verleende toegang tot faciliteiten niet intrekken;
- c) bepaalde diensten doorverkopen;
- d) open toegang verlenen tot technische interfaces, protocollen of andere fundamentele technologieën die onmisbaar zijn voor de interoperabiliteit van diensten;
- e) collocatie of andere vormen van gedeeld gebruik van faciliteiten aanbieden, inclusief gedeeld gebruik van kabelgoten, gebouwen of masten;
- f) de nodige specifieke diensten aanbieden die nodig zijn voor de eind-tot-eind-interoperabiliteit van aan gebruikers geleverde diensten, inclusief faciliteiten voor intelligente netwerkdiensten of roaming binnen mobiele netwerken;

- g) de nodige toegang tot operationele ondersteuningssystemen of vergelijkbare softwaresystemen verlenen om eerlijke concurrentie bij het aanbieden van diensten te waarborgen;
- h) zorgen voor interconnectie van netwerken of netwerkfaciliteiten.

De nationale regelgevende instanties kunnen aan deze verplichtingen voorwaarden verbinden ter zake van eerlijkheid, redelijkheid, opportuiniteit, transparantie en/of non-discriminatie.

2. Bij het opleggen van de in lid 1 bedoelde verplichtingen betrekken de nationale regelgevende instanties met name de volgende factoren in hun overwegingen:

- a) de technische en economische levensvatbaarheid van het gebruik of de installatie van concurrerende faciliteiten, rekening houdend met het tempo van de marktontwikkeling;
- b) de haalbaarheid van de voorgestelde toegangverlening, rekening houdend met de beschikbare capaciteit;
- c) de door de eigenaar van de faciliteit verrichte initiële investering, rekening houdend met de aan de investering verbonden risico's;
- d) de noodzaak om op lange termijn de concurrentie in stand te houden;
- e) in voorkomend geval, ter zake geldende intellectuele-eigendomsrechten.

Artikel 13

Verplichtingen inzake prijscontrole en kostentoerekening

1. Een nationale regelgevende instantie kan overeenkomstig artikel 8 verplichtingen inzake prijscontrole opleggen, inclusief verplichtingen inzake kostenoriëntering van prijzen en inzake kostentoerekeningssystemen, voor het verlenen van specifieke interconnectie- en/of netwerktoegangstypes, wanneer uit een marktanalyse blijkt dat de betrokken exploitant bij het ontbreken van daadwerkelijke concurrentie in staat zou zijn de prijzen op een buitensporig hoog peil te handhaven of de marges uit te hollen, zulks ten nadele van de eindgebruikers. De nationale regelgevende instanties houden rekening met de door de exploitant gedane investeringen en de daaraan verbonden risico's.

2. De nationale regelgevende instanties zien erop toe dat elke tariefstellingsmethodologie die wordt opgelegd erop gericht is efficiëntie en duurzame concurrentie te bevorderen en de consument maximaal voordeel te bieden.

3. Wanneer voor een exploitant een verplichting inzake kostenoriëntering van zijn tarieven geldt, is het aan hem om aan te tonen dat de tarieven worden bepaald op basis van de kosten verhoogd met een redelijk investeringsrendement. De nationale regelgevende instanties kunnen van een exploitant verlangen dat deze volledige verantwoording aflegt over zijn tarieven en indien nodig dat deze worden aangepast.

4. De nationale regelgevende instanties zorgen ervoor dat, wanneer de invoering van een kostentoerekeningssysteem verplicht wordt gesteld met het oog op prijscontrole, een beschrij-

ving van dit systeem ter beschikking van het publiek wordt gesteld waarin ten minste de hoofdcategorieën waarin de kosten worden ingedeeld en de voor de toerekening van de kosten toegepaste regels worden vermeld. Op de inachtneming van het kostentoerekeningssysteem wordt toegezien door een gekwalificeerde onafhankelijke instantie. Jaarlijks wordt een verklaring betreffende de inachtneming van het systeem gepubliceerd.

HOOFSTUK IV

PROCEDUREBEPALINGEN

Artikel 14

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 19 van Richtlijn (inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten) ingestelde Comité voor communicatie.

2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen is de regelgevingsprocedure van artikel 5 van Besluit 1999/468/EG van toepassing, in overeenstemming met de artikelen 7 en 8 van dat besluit.

3. De in artikel 5, lid 6, van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn bedraagt drie maanden.

Artikel 15

Publicatie van en toegang tot informatie

1. De lidstaten zorgen ervoor dat de krachtens deze richtlijn aan ondernemingen opgelegde specifieke verplichtingen openbaar worden gemaakt, met vermelding van het specifieke product respectievelijk de specifieke dienst en de betrokken geografische markten. Zij zorgen ervoor dat actuele informatie openbaar wordt gemaakt op een wijze die alle belanghebbende partijen gemakkelijke toegang tot die informatie waarborgt.

2. De lidstaten zenden de Commissie een kopie van alle gepubliceerde informatie toe. De Commissie stelt deze informatie beschikbaar in een gemakkelijk toegankelijke vorm en deelt deze afhankelijk van het geval mee aan het Comité voor communicatie en de Groep op hoog niveau voor communicatie.

Artikel 16

Kennisgeving

1. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op 31 december 2001 ervan in kennis welke nationale regelgevende instanties met de in deze richtlijn omschreven taken zijn belast.

2. De nationale regelgevende instanties stellen de Commissie in kennis van de namen van de exploitanten die geacht worden een aanzienlijke marktmacht te hebben in de zin van deze richtlijn, alsook van de verplichtingen die hun krachtens de richtlijn worden opgelegd. Alle wijzigingen met betrekking tot de aan ondernemingen opgelegde verplichtingen of met betrekking tot de onder de toepassing van deze richtlijn vallende ondernemingen worden onverwijld ter kennis van de Commissie gebracht.

Artikel 17**Evaluatie**

Op gezette tijden evalueert de Commissie de werking van deze richtlijn en brengt zij daarover verslag uit aan het Europees Parlement en de Raad, voor het eerst uiterlijk drie jaar na de datum van inwerkingtreding van deze richtlijn. De Commissie kan daartoe de lidstaten om inlichtingen vragen, die op verzoek onverwijld worden verstrekt.

Artikel 18**Omzetting in nationaal recht**

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 31 december 2001 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar ver-

wezen bij de officiële bekendmaking van de bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen, alsook alle latere wijzigingen op die bepalingen.

Artikel 19**Inwerkingtreding**

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Artikel 20**Adressaten**

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

BIJLAGE**Voorwaarden voor toegang tot digitale televisieomroepdiensten voor kijkers in de Gemeenschap**

Deel I — Voorwaarden voor voorwaardelijke-toegangssystemen overeenkomstig artikel 6, lid 1

De lidstaten zorgen ervoor dat overeenkomstig artikel 6 met betrekking tot de voorwaardelijke toegang tot digitale televisieomroepdiensten voor kijkers in de Gemeenschap, ongeacht de wijze van doorgifte, de volgende voorwaarden gelden:

- a) voorwaardelijke toegangssystemen die op de markt van de Gemeenschap worden geëxploiteerd moeten de nodige technische capaciteit bieden voor een kosteneffectieve controleoverdracht waarbij de mogelijkheid wordt geboden voor volledige controle door netwerkexploitanten op lokaal of regionaal niveau op de diensten waarbij gebruik wordt gemaakt van dergelijke voorwaardelijke-toegangssystemen;
- b) alle exploitanten van voorwaardelijke-toegangsdiensten, ongeacht de wijze van doorgifte, die diensten voor toegang tot digitale televisiediensten produceren en verhandelen moeten:
 - alle omroepen op eerlijke, redelijke en niet-discriminerende voorwaarden die in overeenstemming zijn met de communautaire mededingingsregels, technische diensten aanbieden met behulp waarvan de op digitale wijze doorgegeven diensten van de omroep door gemachtigde kijkers kunnen worden ontvangen door middel van door de exploitant van de betrokken diensten beheerde decoders, alsook voldoen aan de communautaire mededingingsregels,
 - een afzonderlijke boekhouding voeren met betrekking tot hun activiteiten als aanbieders van voorwaardelijke toegang;
- c) wanneer zij licenties verlenen aan fabrikanten van consumentenapparatuur moeten de houders van industriële eigendomsrechten op voorwaardelijke-toegangssystemen en -systemen ervoor zorgen dat dit gebeurt op eerlijke, redelijke en niet-discriminerende voorwaarden. De houders van dergelijke rechten mogen, rekening houdend met technische en commerciële factoren, de verlening van licenties niet ondergeschikt maken aan voorwaarden die een verbod leggen op dan wel ontradend of ontmoedigend werken ten aanzien van de verwerking in hetzelfde product van:
 - een gemeenschappelijke interface die een verbinding met verschillende andere toegangssystemen mogelijk maakt, of
 - voor een ander toegangstelsysteem kenmerkende functies, mits de licentiehouder zich houdt aan de redelijke en passende voorwaarden die, wat hem betreft, moeten zorgen voor de veiligheid van de transacties van de exploitanten van voorwaardelijke-toegangssystemen.

Deel II — Andere bijbehorende faciliteiten die bij de beoordelingsprocedure van artikel 6, lid 2, in aanmerking moeten worden genomen

- Toegang tot applicatieprogramma-interfaces (API's)
- Toegang tot elektronische programmagidsen (EPG's)